

Πρωτ. Βασιλείου Α. Γεωργοπούλου
Επίκουρου Καθηγητού Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

ΟΨΕΙΣ ΑΠΟΚΡΥΦΙΣΜΟΥ Τά Φυλακτά

Τά φυλακτά είναι μία πανάρχαια πρακτική πού χρησιμοποιούνταν σέ πλήθος παγανιστικῶν λατρειῶν καί χώρων ὡς μέσα προστασίας, ὑποτιθέμενου ἐλέγχου τῶν πνευμάτων ἢ καί αὐτῶν τῶν φυσικῶν δυνάμεων. Στήν ἀρχαία Αἴγυπτο λ.χ. τό πλέον διαδεδομένο φυλακτό ἦταν τό λεγόμενο «Μάτι τοῦ Ὄρου», ἐνῶ στήν ἀρχαία Ἑλλάδα ἦταν γνωστά ὡς περιάμματα καί περιάπτα.

Τά φυλακτά ὅμως σήμερα εἶναι παρόντα καί στόν ἀποκρυφιστικό χῶρο καί μάλιστα μέ πολλές μορφές. Διαφημίζονται, προβάλλονται καί πωλοῦνται ὡς ἀντικείμενα πού ἐμπεριέχουν μαγικές δυνάμεις, οἱ ὁποῖες προφυλάσσουν, δῆθεν, ὅποιον τά ἔχει, ἀπό ἀρρώστιες, βάσκανο μάτι, ἐμπόδια κάθε εἶδους, ἀπό μαγεία καί κάθε μορφή κακοδαιμονίας.

Ἄλλοτε προωθοῦνται ὡς μέσα, τύχης, ἐπιτυχίας, ἀπόκτησης πλούτου, γονιμότητας, κ.ἄ. Τό πρόβλημα μάλιστα γίνεται ἀκόμα πιό σύνθετο καί μεγαλύτερο, ὅταν τέτοιου εἶδους πεποιθήσεις συνδυάζονται μέ προκαταλήψεις καί δεισιδαιμονίες, πού ἐπίσης εἶναι παροῦσες καί βασανίζουν πλήθος ἀνθρώπων πού τίς πιστεύουν.

Στόν εὐρύτερο ἀποκρυφιστικό χῶρο διαφημίζονται φυλακτά ἀπό διάφορα ὑλικά, σέ πολλά καί ποικίλα σχήματα, μεγέθη, χρώματα κ.λπ. Φοροῦνται, συνήθως, στόν λαιμό ἢ στό χέρι. Ἄλλοτε τοποθετοῦνται σέ εὐδιάκριτο σημεῖο στά σπίτια, σέ δωμάτια, ἀλλά καί σέ ἐπαγγελματικούς χώρους. Δέν εἶναι μάλιστα τυχαῖο τό γεγονός, ὅτι ἀποκρυφιστικά σύμβολα, ὅπως ὁ λεγόμενος Αἰγυπτιακός σταυρός (Ankh) νά παρουσιάζεται ὡς ἐξαιρετικό φυλακτό - σύμβολο δύναμης καί προστασίας.

Μία ἐπιπλέον κατηγορία τέτοιων φυλακτῶν στόν ἀποκρυφιστικό χῶρο περιέχουν ἐπιγραφές, ξόρκια, φράσεις θρησκευτικοῦ περιεχόμενου, λ.χ. ὀνόματα ἀγγέλων συνήθως λαμβανόμενα ἀπό ἀπόκρυφιστικές πηγές, σύμβολα, φιγούρες ἢ καί σχέδια, ὡς μέσα ἄμυνας καί προστασίας ἀπό ἀρνητική ἐνέργεια.

Τά φυλακτά στόν χῶρο τοῦ ἀποκρυφισμοῦ εἶναι παρόντα καί στόν πλέον σκληρό πυρήνα του, σέ τελετές, δηλαδή, μαγείας ὡς μέσα, ὑποτίθεται, προφύλαξης τοῦ μάγου ἀπό μή ἐλεγχόμενες ἐνέργειες τῶν πνευμάτων πού ἐπικαλεῖται.

Σέ νεοεποχίτικους χώρους θά συναντήσουμε ἐπίσης τήν παρουσία καί τή χρήση φυλακτῶν. Ἐδῶ ὅμως ἡ διαφήμισή τους καί ἡ ἐρμηνεία τοῦ τρόπου λειτουργίας τους ἔχει νεοεποχίτικη λεκτική ἐπένδυση, ὅπως λ.χ., ὅτι τά φυλακτά εἶναι ἐνεργειακά μέσα προστασίας, ἐνεργειακοί ἀγωγοί,

συσσωρευτές θετικῆς ἐνέργειας, ὄργανα προστασίας μέσω δονήσεων πού ἐκπέμπουν ἢ συντονισμῶν.

Ἀπέναντι σ' αὐτή τήν ἀποκρουφιστική ζοφερή καί θλιβερή πραγματικότητα ὑπάρχει ἡ χριστιανική πραγματικότητα. Ἡ ἀποκρουφιστική περί φυλακτῶν ἀντίληψη σέ συνδυασμό μέ τίς δεισιδαιμονίες καί τίς προκαταλήψεις ἀνήκουν σ' αὐτά πού, σύν τοῖς ἄλλοις, ὁ πιστός ἀποτάχθηκε ὡς ἔργα καί λατρεία τοῦ διαβόλου τήν ἱερή στιγμή τοῦ ἁγίου Βαπτίσματός του. Ὁ χριστιανός γεύεται τόν πλοῦτο καί τήν εὐλογία τῆς ἐλευθερίας πού τοῦ δώρησε ὁ Χριστός.

Στή συνάφεια αὐτή μπορούμε νά ἀντιληφθοῦμε τή χριστιανική κριτική κατά τοῦ φαινομένου, ἤδη ἀπό τά ἀρχαῖα χρόνια, ὅπως αὐτή καταγράφεται σέ ἀπόσπασμα πού ἀποδίδεται στόν Μέγα Ἀθανάσιο. Ἐπισημαίνει σχετικά ὁ ἱερός Πατέρας: *«Τά γάρ περίαπτα καί αἱ γοητεῖαι μάταια βοηθήματα ὑπάρχουσιν. Εἰ δε τις αὐτοῖς κέχρηται, γινωσκέτω τοῦτο σαφῶς, ὅτι ἑαυτόν ἐποίησεν ἀντί πιστοῦ ἄπιστον, ἀντί χριστιανοῦ ἐθνικόν, ἀντί δέ συνετοῦ ἀσύνετον, ἀντί δέ λογικοῦ ἀλόγιστον»* (PG 26, 1320A).

Ἐπιπλέον, σέ ἀντίθεση μέ τόν ἀποκρουφιστικό συμφυρμό περί φυλακτῶν, ὁ χριστιανός ἔχει ὡς ἀκατάλυτο ὄπλο τόν Τίμιο Σταυρό τοῦ Κυρίου. Ὁ ἱερός Δαμασκηνός, συνοψίζοντας τή διαχρονική πίστη τῆς Ἐκκλησίας, μᾶς ὑπενθυμίζει, μέ τήν ἀξεπέραστη θεολογική του ἀκριβεία, σχετικά μέ τόν Τίμιο Σταυρό ὅτι: *«Οὗτος θυρεός καί ὄπλον καί τρόπαιον κατά τοῦ Διαβόλου. Οὗτος σφραγίς, ἵνα μή θίγη ἡμῶν ὁ ὀλοθρεύων, ὡς φησὶν ἡ Γραφή. Οὗτος τῶν κειμένων ἀνάστασις, τῶν ἐστώτων στήριγμα, ἀσθενῶν βακτηρία, ποιμαινομένων ράβδος, ἐπιστρεφόντων χειραγωγία, προκοπτόντων τελείωσις, ψυχῆς σωτηρία καί σώματος, πάντων κακῶν ἀποτρόπαιον, πάντων ἀγαθῶν πρόξενος, ἀμαρτίας ἀναίρεσις, φυτόν ἀναστάσεως, ξύλον ζωῆς αἰώνιο»* (Ἐκδοσις Ἀκριβῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, 4, 11).